

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 13P/444/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613235248
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šťastná
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7613235248.9

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Katarína Šťastná, v právnej veci E. U., O.. XX.XX.XXXX, V. B., G. XX, zastúpený opatrovníkom V. U., O.. XX.X.XXXX, V. B., G. XX a opatrovníkom pre toto konanie Helenou Kotradyovou, súdnou tajomníčkou tunajšieho súdu, za účasti Obce Hrabušice a Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi, o zmenu opatrovníka takto

rozhodol:

Súd mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. Nc 628/1999 - 20 zo dňa 15.12.1999, právoplatný dňa 13.1.2000 tak, že E. U. O.. X.X.XXXX obmedzuje v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, že sám nie je spôsobilý rozhodovať o nakladaní s hnutelným majetkom nad hodnotu 1/3 svojho príjmu, maximálne však do sumy 100,-€, o nakladaní s nehnuteľným majetkom, o zabezpečovaní adekvátnej zdravotnej starostlivosti a umiestnení v chránenom bývaní.

Súd ustanovuje V. U., O.. XX.X.XXXX za opatrovníčku pre E. U., O.. X.X.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná opatrovanca zastupovať v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony a predkladať súdu raz za 6 mesiacov správu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom.

Slovenská republika nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Tunajší súd uznesením zo dňa 15.01.2014 začal konanie o zmenu opatrovníka pre E. U.. V priebehu tohto konania bolo zistené, že E. U. sa opakovane nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, pričom pri vyšetrovaní uviedol, že vie čítať aj písať, rozumie slovenskému aj rómskemu jazyku a je hluchonemý resp. veľmi slabo počuje. Ďalej uviedol, že nie je evidovaný u žiadneho odborného lekára, nebol liečený na psychiatrii a nepoberá žiadne sociálne dávky. Obec ani vyšetrovatelia neevidovali, že by bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Vzhľadom na uvedené súd z úradnej povinnosti začal uznesením zo dňa 19.08.2014 konanie o prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony E. U. R. za týmto účelom ustanovil znalca na posúdenie jeho zdravotného stavu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, znaleckým posudkom a obsahom spisov, na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav :

Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. Nc/628/99 bol E. U. pozbavený spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Návrh na pozbavenie spôsobilosti podávala jeho matka, V. U. a podľa záverov znaleckého posudku vyšetrovaný trpel na mentálnu retardáciu ľahkého stupňa (ľahkú debilitu) spolu s hluchonemotou, čo sa prejavuje miernym deficitom rozumových schopností a neschopnosťou komunikovať písmom, slovom ani znakovou rečou. Ide o poruchu trvalého rázu, pre ktorú nie je schopný samostatného styku s úradmi a samostatného nakladania s hmotným aj nehmotným majetkom a ktorá odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Za opatrovníka bola E. U. uznesením sp. zn. P/11/00 zo dňa 9.2.2000 ustanovená jeho matka, V. U..

Po smrti V.Ž. U. bola uznesením sp. zn. 11P/347/02 zo dňa 4.3.2003 ustanovená za opatrovníčku V. U., O.. XX.X.XXXX.

Z odpisu registra trestov súd zistil, že E. U. má v registri 12 záznamov, posledné odsúdenie je na základe trestného rozkazu tunajšieho súdu sp. zn. OT/47/2013 zo dňa 11.7.2013. V trestnom konaní mu ako obvinenému bola ustanovená za tlmočníčku T. G. z dôvodu, že je hluchonemý, neovláda v plnej miere slovenský jazyk a vie komunikovať len ukazovaním neoficiálnou znakovou rečou. Za pomoci tlmočníka bol obvinený vypočutý a riadne aj podpísal zápisnicu o svojom výsluchu. Vyšetrovací spis neobsahuje údaj o tom, že by obvinený bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony avšak v konaní mu bol ustanovený obhajca z dôvodu, že v danom prípade sa jednalo o osobu, kde je pochybnosť o jej spôsobilosti náležite sa obhajovať, pretože je hluchonemý.

Zo záverov znaleckého posudku číslo 60 / 2014 MUDr. Zuzany Kašparovej súd zistil, že od predchádzajúceho obdobia sa duševný stav E. U. podstatnejším spôsobom nezmenil. Znalec nezistil u neho duševnú poruchu v užšom zmysle slova t.j. psychózu a nezistil ani takú závažnú organickú duševnú poruchu, ktorá by hlboko a vážne narušila integritu jeho psychických funkcií. U vyšetrovaného bola zistená prítomnosť mentálneho deficitu - ľahkej mentálnej retardácie, úroveň ľahkej debility. Napriek navonok relatívne samostatnému fungovaniu, nie je schopný riešiť zložitejšie otázky, nie je schopný hodnotnejšie sa orientovať a rozhodovať zo znalosťou vecí v situáciách zložitejších, má problém napr. vybaviť si invalidný dôchodok, vhodné ubytovanie a za aktuálnej situácie sa zväčša bezcieľne pohybuje v obci. Možno si aj hľadá prácu, ale šanca, že si nájde systematické zamestnanie, je prakticky nulová. Jeho záujem riešiť si zdravotné ťažkosti, prípadne vybaviť si invalidný dôchodok je tiež prakticky nulový. Nebezpečné pre neho je to, že je ľahko manipulovateľný okolím a aj v súvislosti s tým sa dopúšťa trestných deliktov resp. sa ich dopúšťa kvôli tomu, že je hladný, eventuálne, že sa cielene chce dostať do výkonu trestu, aby mal takýmto spôsobom zabezpečené základné životné potreby. Znalec doporučil obmedziť spôsobilosť na právne úkony, a to v rozsahu rozhodovania sa o umiestnení v chránenom bývaní, zabezpečovania adekvátnej zdravotnej starostlivosti, nakladania s nehnuteľným majetkom a nakladania s hnutelným majetkom nad hodnotu 1/3 jeho príjmu, maximálne však do sumy 100,-€.

Voči uvedenému znaleckému posudku neboli zo strany žiadneho účastníka podané námietky.

Z výpovede pracovníčky Komunitného centra Obce Hrabušice T. G. súd zistil, že s E. U. centrum spolupracuje, v súčasnosti mu pomáhajú s vybavovaním invalidného dôchodku a majú záujem byť mu aj naďalej nápomocný. Obec nemá k dispozícii domov sociálnych služieb, kde by mohol bývať, nakoľko v obci je len denný stacionár pre starobných dôchodcov. Potvrdila, že je hluchonemý a opakovane pácha trestnú činnosť. Uviedla, že nemá žiaden majetok, v súčasnosti je jeho príjmom len dávka v hmotnej núdzi vo výške 60,-€. Po návrate z výkonu trestu sa zdržiava v obci, kde sa voľne pohybuje, chodí navštevovať aj svojich príbuzných do Letanoviec a dokáže sa o seba postarať. Vo výkone trestu sa naučil aj čítať. Obec neevidovala, že by E. U. bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, občiansky preukaz má riadne vystavený a nemá v ňom údaj o tom, že by bol pozbavený spôsobilosti.

Z výpovede vyšetrovaného E. U. súd zistil, že býva u príbuzných L. U.C. R. V. U., ich domy sú na jednom dvore. Chcel, aby mu za opatrovníčku bola ustanovená V. U. tak ako doposiaľ, pretože aj doteraz mu pomáhala s vybavovaním vecí. Súhlasil s tým, že ju bude rešpektovať ako svoju opatrovníčku aj čo sa týka nakladania s peniazmi, aj s potrebou lekárskeho vyšetrení.

V. U. je príbuznou vyšetrovaného a súhlasila s ustanovením do funkcie opatrovníka. Poukázala, že v prípade potreby sa obráti na komunitné centrum pri obci, ktoré im pomáha.

Zástupkyňa Okresnej prokuratúry doporučila obmedziť E. U. v spôsobilosti na právne úkony v zmysle podaného znaleckého posudku a za opatrovníka mu ustanoviť V. U..

Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné užívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

Podľa § 28 Občianskeho zákonníka ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

Podľa § 81 ods. 1 O. s.p. aj bez návrhu môže súd začať konanie o spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 189a ods. 1 O.s.p. v rozhodnutí o pozbavení alebo o obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo, ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Vykonaným dokazovaním a zisteným skutkovým stavom mal súd preukázané, že vyšetovaný E. U. naďalej trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a ktorá odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Už znalecký posudok v pôvodnom konaní sp. zn. Nc/628/99 doporučil obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u vyšetovaného, avšak súdom bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. V súčasnosti je, až na obmedzenia v zmysle záverov znaleckého posudku, vyšetovaný schopný postarať sa o seba v základných potrebách aj samostatne, preto súd rozhodol o zmene a namiesto úplného pozbavenia jeho spôsobilosti, obmedzil vyšetovaného v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu petitu vyhláseného rozsudku s poukazom na závery znaleckého posudku. Za opatrovníka súd ustanovil vyšetovanému V. U., ktorá s ustanovením do funkcie súhlasila s poukazom na to, že Komunitné centrum Obce Hrabušice bolo a je nápomocné tak E. U., aj jeho príbuzným.

O trovách štátu rozhodol súd podľa § 191 ods. 1 O.s.p. a štátu náhradu trov vzniknutých znalečným a tlmočným nepriznal, nakoľko vyšetovaný je nemajetný a nebolo by spravodlivé od neho túto náhradu trov žiadať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd Košice.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení o súdnych exekútoroch a exekučnom poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.